

DIRECȚIA GENERALĂ REGIONALĂ A FINANTELOR PUBLICE PLOIEȘTI

**PREVEDERI LEGISLATIVE APLICABILE ÎNCEPAND CU 01.01.2023
PRIVIND CONTRIBUȚIILE SOCIALE OBLIGATORII PENTRU
PERSOANELE FIZICE CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI
INDEPENDENTE**

Baza legală:

- Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, Titlul IV "Impozitul pe venit,, Capitolul II"Venituri din activități independente",Titlul V"Contribuții sociale obligatorii,, Capitolul II(art.135, art.137 li.b), art.138 lit.a), art.148, art.150, art.151), Capitolul III(art.153, art.154, art.155, alin.(1) lit.b)-h), art.156, art.170, art.174, art.180);
- H.G. nr.1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ANAF nr. 2.541 din 19 decembrie 2022 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a formularului 212 "Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice"

Definirea veniturilor din activități independente

Veniturile din activități independente cuprind **veniturile din activități de producție, comerț, prestări de servicii și veniturile din profesii liberale**, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente.

Constituie venituri din profesii liberale veniturile obținute din prestarea de servicii cu caracter profesional, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective.

Contributii sociale obligatorii

Persoanele fizice care realizează venituri din activități independente atât din România cât și din afara României, cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemul de securitate socială la care România este parte, datorează contribuțiile de asigurări sociale și contribuțiile de asigurări sociale de sănătate.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Persoanele fizice care realizează venituri din activități independente realizate din România și din afara României, cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, pentru care există obligația declarării în România, cu excepția celor din vânzarea energiei electrice de către prosumatorii, persoane fizice, altele decât cele organizate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, la furnizorii de energie electrică cu care respectivii prosumatori au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, dacă centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile pe care le dețin au puterea electrică instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum, datorează, după caz, contribuția de asigurări sociale.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Persoanele fizice care realizează venituri din **activități independente**, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale, **dacă estimează** pentru anul curent **venituri nete** a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu **12 salarii minime brute pe țară***, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice.

Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 12 salarii minime brute pe țară sau de cel puțin 24 de salarii minime brute pe țară, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice, se efectuează prin cumularea veniturilor nete și/sau a normelor anuale de venit din activități independente, a venitului brut realizat în baza contractelor de activitate sportivă, precum și a veniturilor nete din drepturi de proprietate intelectuală, care se estimează a se realiza în anul curent.

*Începând cu data de **1 ianuarie 2023**, **salariul minim** brut pe țară garantat în plată este stabilit prin H.G. nr.1447/2022, **la suma de 3.000 de lei**.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Persoanele fizice care nu se încadrează în plafonul de cel puțin 12 salarii **pot opta** pentru plata contribuției de asigurări sociale pentru anul curent în condițiile prevăzute pentru persoanele care estimează că realizează venituri anuale peste nivelul a 12 salarii minime brute pe țară(SMB).

Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, o reprezintă venitul ales de contribuabil, care nu poate fi mai mic decât:

- a) **nivelul de 12 salarii minime brute** pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară, respectiv **36.000 lei**(3000 lei*12SMB);
- b) **nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară, respectiv **72.000 lei**(3000 lei*24 SMB);

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

EXCEPȚII:

Persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale (ex. Avocați, notari, personal clerical, etc), care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii potrivit legii, precum și persoanele care au calitatea de pensionari nu datorează contribuția de asigurări sociale pentru veniturile din activități independente.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Contribuția de asigurări sociale se calculează de către contribuabili prin aplicarea cotei de contribuție de 25% asupra bazei anuale de calcul.

Contribuția datorată se evidențiază în Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile datorate de persoanele fizice, Formular 212.

Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice constituie titlu de creanță fiscală în sensul Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Persoanele fizice care realizează venituri din **activități independente** pentru care datorează contribuția și care în cursul anului fiscal se încadrează în categoria persoanelor exceptate de la plata contribuției, depun la organul fiscal competent declarația unică privind impozitul pe venit și contribuții sociale datorate de persoanele fizice, în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului, își recalculează contribuția datorată și declarată pentru anul în curs și datorează, după caz, contribuția corespunzător plafonului recalculat.(ex: de la data de 01 septembrie o persoana fizica care desfasoara activitati independente devine, în baza unei decizii de pensionare emisă de Casa de pensii, pensionar).

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Persoanele fizice al căror venit estimat se modifică în cursul anului în care se realizează veniturile și nu se mai încadrează în plafonul de 12 salarii minime brute pe țară își pot modifica contribuția datorată prin rectificarea venitului estimat, prin depunerea declarației prevăzută la art.148 alin.(3), oricând până la împlinirea termenului legal de depunere a acesteia prevăzută la art.122 .

În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din veniturile din activități independente din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat realizat este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la data depunerii declarației acestea datorează contribuția de asigurări sociale și au obligația depunerii Declarației unice până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale.

În declarație se completează venitul ales, care trebuie să fie cel puțin egal cu **nivelul a 12 sau 24** de salarii minime brute pe țară, după caz.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din veniturile din activități independente din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat realizat este sub nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, nu datorează contribuția de asigurări sociale, cu excepția celor care au optat pentru plata contribuției. În acest caz **contribuția plătită nu se restituie**, aceasta fiind valorificată la stabilirea elementelor necesare determinării pensiei, potrivit legii.

În situația în care venitul realizat se încadrează în același plafon cu venitul estimat, contribuabilii nu au obligația depunerii declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, prevăzută la art. 122(declararea venitului realizat), în vederea stabilirii contribuției de asigurări sociale.

1. Contribuția de asigurări sociale datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CAS)

Așadar, **pentru veniturile realizate în anul 2023** de persoanele fizice din **activități independente** din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, în declarația unică se va evidenția pentru un **venit estimativ ales**, care trebuie să fie cel puțin egal cu nivelul a 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară, după caz, CAS în suma de:

A. **9.000 lei** ($3000 \text{ lei} * 12 \text{ SMB} * 25\%$) pentru un venit cuprins între 36.000 lei și 71.999 lei,

Ori

B. **18.000 lei** ($3000 \text{ lei} * 24 \text{ SMB} * 25\%$) pentru un venit ales mai mare sau egal cu 72.000 lei,

Termenul de depunere al Declarației unice pentru stabilirea CAS estimată pentru anul 2023 este **25 mai 2023**.

Termenul de plată al contribuției de asigurări sociale evidențiată în declarația unică pentru anul 2023 este **25 mai 2024**.

2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CASS)

Persoanele fizice care realizează venituri din **activități independente** din România și din afara României datorează, după caz, contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din România și din afara României, cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, pentru care există obligația declarării în România, dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu **6 salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice.

2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CASS)

Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) - h) o reprezintă:

a) **nivelul a 6 salarii minime** brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară, respectiv

18.000 lei(3000 lei*6 SMB);

b) **nivelul de 12 salarii minime** brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară, respectiv

36.000 lei(3000 lei*12 SMB);

c) **nivelul de 24 de salarii minime** brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară, respectiv **72.000 lei**(3000 lei*24 SMB).

2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente (CASS)

Încadrarea în plafonul anual de cel puțin **6, 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară**, după caz, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice se efectuează prin **cumularea veniturilor** prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) - h), după cum urmează:

- a) venitul net/brut sau norma de venit din activități independente,
- b) venitul net din drepturi de proprietate intelectuală, stabilit după acordarea cotei de cheltuieli forfetare, precum și venitul net din drepturi de proprietate intelectuală determinat în sistem real pe baza datelor din contabilitate;
- c) venitul net distribuit din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, determinat potrivit prevederilor art. 125 alin. (8) și (9);
- d) venitul brut, venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor;
- e) venitul și/sau câștigul net din investiții . În cazul veniturilor din dobânzi se iau în calcul sumele încasate, iar în cazul veniturilor din dividende se iau în calcul dividendele încasate, distribuite începând cu anul 2018;
- f) venitul net sau norma de venit, după caz, pentru veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură,
- g) venitul brut și/sau venitul impozabil din alte surse, stabilit potrivit art. 114 - 116.

2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CASS)

Persoanele fizice care estimează pentru anul curent venituri anuale cumulate sub nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a Declarației unice, nu datorează contribuția, **dar pot opta** pentru plata acesteia.

Contribuția de asigurări sociale se calculează de către contribuabili prin aplicarea cotei de contribuție de **10% asupra bazei anuale de calcul.**

Contribuția datorată se evidențiază în **Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile datorate de persoanele fizice**

2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CASS)

În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri mai mic decât nivelul a **6 salarii minime brute pe țară**, iar venitul net anual cumulat realizat este cel puțin egal cu nivelul a 6 salarii minime pe țară, în vigoare în anul pentru care se datorează contribuția, acestea datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la nivelul a 6 salarii minime brute pe țară și au obligația depunerii declarației unice, până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

În cazul în care persoanele fizice realizează un venit net anual cumulat sub nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, iar în anul fiscal precedent nu au avut calitatea de salariat și nu s-au încadrat în categoriile de persoane exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate, acestea datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul echivalentă cu 6 salarii minime brute pe țară și depun declarația unică, până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată în anul 2023 de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente(CASS)

Așadar, **pentru veniturile realizate în anul 2023** de persoanele fizice **din activități independente** prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) - h) în declarația unică se va evidenția în funcție de plafoanele atinse, după caz, **CASS în** suma de:

- A. **1.800 lei**(3000 lei*6 SMB *10%)pentru un venit cuprins între 18.000 și 35.999lei, sau
- B. **3.600lei**(3000lei*24 SMB*10%)pentru un venit cuprins între 36.000 lei și 71.999 lei, sau
- C. **7.200lei**(3000lei*24 SMB*10 %)pentru un venit mai mare de 72.000lei,

Termenul de depunere al declarației unice pentru stabilirea CASS estimată pentru anul 2023 este **25 mai 2023**.

Termenul de plată al contribuției de asigurări sociale sănătate evidențiată în Declarația unică pentru anul 2023 este **25 mai 2024**.

UNDE SE EVIDENȚIAZĂ CAS ȘI CASS

Contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate estimată pentru anul 2023 se evidențiază în **Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile datorate de persoanele fizice**, Formular 212, în

Capitolul II "Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate pentru anul 2023 "

SECȚIUNEA II.2, Date privind contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate estimate,

SUBSECȚIUNEA II.2.1 Date privind contribuția de asigurări sociale(CAS) estimată.

SUBSECȚIUNEA II.2.2 Date privind contribuția de asigurări sociale de sănătate(CASS) estimată

Declarația va putea fi descărcată de pe site-ul www.anaf.ro, accesând Secțiunea Servicii online/ Descărcare declarații electronice/DescărcareDeclarațiilor/Declarația unică (212)/ soft A, sau accesând link-ul:

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Declaratii_R/declaratie_unica.html

CARE ESTE TERMENUL DE DEPUNERE AL DECLARAȚIEI UNICE

Declarația unică se depune:

- în termen de 30 de zile de la data începerii activității în cazul contribuabililor care încep o activitate în cursul anului fiscal
- până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor în vederea declarării venitului realizat și stabilirii/definitivării impozitului anual pe venit și a contribuțiilor sociale;
- până la data de 25 mai inclusiv a fiecărui an, pentru stabilirea și declararea impozitului pe venitul estimat/norma de venit a se realiza în fiecare an fiscal, precum și pentru declararea și stabilirea contribuțiilor sociale datorate;
- contribuabilii care realizează venituri din activități independente pentru care impozitul se determină în sistem real și care în cursul anului fiscal își încetează activitatea, precum și cei care intră în suspendare temporară a activității, potrivit legislației în materie, au obligația de a depune la organul fiscal competent declarația, în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului.

CARE ESTE TERMENUL DE DEPUNERE AL DECLARAȚIEI UNICE

-Contribuabilii care în cursul anului fiscal încep să desfășoare o activitate independentă iar venitul net, anual, cumulat, din una sau mai multe surse de venituri, estimat a se realiza în anul în curs este cuprins în plafoanele corespunzătoare nivelului minim al CAS sau CASS, sunt obligați să depună declarația unică în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului și să declare venitul ales pentru care datorează contribuția.

-Contribuabilii care încep o activitate în luna decembrie depun Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice până la data de 25 mai, inclusiv a anului următor celui de realizare a venitului.

Cum se depune Declarația unică

Persoanele fizice care desfășoară activități independente depun declarația, prin mijloace electronice de transmitere la distanță, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, respectiv:

- prin intermediul serviciului "Spațiul privat virtual", disponibil pe portalul www.anaf.ro;
- prin intermediul serviciului "Depunere declarații", disponibil pe portalul www.e-guvernare.ro pe baza certificatului digital calificat;

Informații suplimentare privind înregistrarea în Spațiul Privat Virtual se găsesc la următorul link https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/servicii_online/inreg_inrol_pf_pj_spv

Contribuabilii care nu dețin un calculator personal sau nu dispun de o conexiune la Internet, pot utiliza calculatoarele destinate auto-servirii din cadrul unităților fiscale, cu ajutorul cărora pot efectua următoarele operațiuni:

- înregistrarea în cadrul serviciului Spațiul Privat Virtual;
- completarea Declarației Unice;
- depunerea Declarației Unice.

Lista sediilor unităților fiscale în care sunt puse la dispoziția contribuabililor calculatoare destinate auto-servirii se regăsește pe portalul www.anaf.ro, secțiunea Asistență contribuabili - Servicii oferite contribuabililor.

De asemenea, contribuabilii pot solicita sprijin și funcționarilor din cadrul organelor fiscale locale, în cadrul cărora există personal special instruit pentru a acorda îndrumare și asistență pentru depunerea Declarației unice.

Surse de informare și materiale informative puse la dispoziția contribuabililor de către A.N.A.F.

- pentru informare **site-ul www.anaf.ro** secțiunea Asistență Contribuabili
- pentru a beneficia de îndrumare și asistență cu caracter general în domeniul fiscal, contribuabilii pot apela **Call-center-ul A.N.A.F.** la numărul de telefon : **031.403.91.60**
- pentru a solicita informații personalizate privind situația fiscală, contribuabilii pot utiliza serviciul **Spațiul Privat Virtual**
- pentru înregistrarea în **Spațiul Privat Virtual** contribuabilii pot accesa **site-ul www.anaf.ro** secțiunea **Servicii Online/Înregistrare/Înrolare persoane fizice și juridice**

- Ghiduri fiscale pentru contribuabilii persoane fizice și juridice se regăsesc accesând **site-ul www.anaf.ro** secțiunea Asistență Contribuabili / Servicii oferite contribuabililor / Ghiduri curente și alte materiale informative

Totodată, facem precizarea că la sediile unităților fiscale sunt puse la dispoziția contribuabililor persoane fizice **calculatoare destinate auto-servirii**, pe care aceștia le pot utiliza în vederea înregistrării în **Spațiul Privat Virtual** și depunerii **Declarației unice** sub îndrumarea directă a funcționarilor A.N.A.F.